

*”Okunnighet är den verkliga orsaken till det som världen kallar ’det onda’.
Där okunnigheten avlägsnas
upphör det s.k. ’onda’ att existera.”*

Martinus i Livets Bog I, st. 19.

Är det möjligt att vara feminist och kosmologistuderande?

av Pia Hellertz ©¹

Kan man vara intresserad av Martinus kosmologi och samtidigt kalla sig "feminist"?² Eller finns det en inbyggd motsättning i synsätten som skapar problem?

Vad innebär det att vara "feminist"? För mig innebär det att jag blivit medveten om bristen på jämställdhet³ i levnadsvillkor för män och kvinnor, kvinnors underordning och nedvärdering i samhället och att jag har valt att synliggöra dessa förhållanden. Det betyder naturligtvis *inte* att jag tar ställning *mot* män och mäns behov, men där dessa behov *går ut över* kvinnors behov, där vill jag synliggöra konflikten och skapa medvetenhet om de underliggande strukturer som styr den, samt att jag aktivt tagit ställning och agerat för jämställdhet mellan könen. Kvinnor och det kvinnliga ska betraktas som lika mycket värt som män och det manliga.

Vad innebär det att vara "kosmologistuderande"? För mig innebär det att jag tagit ställning för Martinus kosmologi som en grundläggande livsåskådning i mitt liv, att jag menar att reinkarnationen, karmalagen och polförvandlingen är bärande principer för utvecklingen, att livet är evigt, att vi alla "lever, rör oss och är till" i Gudomen, detta eviga, allomfattande, allsmäktiga, totalt kärleksfulla makroväsen samt att vi rör oss genom eviga spiralkretslopp i en ständig inveckling i och utveckling ur den fysiska materien. Det innebär att jag ser allt som är och sker i ljuset av Martinus världsbild.

Är dessa ställningstaganden förenliga? Låt oss först betrakta fragment av tillvaron genom en feminists "glasögon". Därefter vill jag göra en betraktelse med en kosmologiintresserads "glasögon". Avslutningsvis vill jag reflektera över om det är möjligt att förena dessa glasögon utan att bli "vindögd".

¹ Texten ingår som ett kapitel i min bok *”’Världslärare’ eller ’Falsk profet’ – En kärleksfull granskning av Martinus kosmologi”* (2002). Jag skriver in texten på min hemsida i juni 2012. Mycket få ändringar och tillägg har gjorts.

² Det finns många feministiska teorier och definitioner, från radikala och socialistiska feminister till liberala feminister. Det enda gemensamma för dem är att de vill synliggöra kvinnors underordning. Vissa vill lösa problemen med kamp, andra genom medvetandegörande och reformer. De flesta feminister tar också avstånd från biologiska förklaringsmodeller, d.v.s. att skillnaderna skulld vara medfödda, och menar att skillnaderna är kulturellt och socialt konstruerade. Jag väljer att inte gå in på dessa akademiska frågor här utan hänvisar läsaren till relevant litteratur i ämnet.

³ Jag talar genomgående om *jämställdhet* och inte jämlikhet. Det senare begreppet kan lätt missförstås. För mig handlar det inte om att män och kvinnor ska vara *lika* utan att de, med sina olikheter ska vara *jämställda*, ha samma möjligheter i livsvillkor och att manligt och kvinnligt ska *värderas lika högt*.

Att se med männens ögon

Vi kvinnor har genom sekler vant oss vid att se livet och våra medmänniskor genom männens ögon och att lyssna på männens röster. De grundidéer som format dagens syn på manligt och kvinnligt, på mannen och kvinnan har mycket djupa rötter, flera tusen år gamla. I Platons tänkande representerade kvinnan det materiella, det fysiska och orena. Hon stod för naturen och sinnesupplevelsernas värld, för kaos. Platon såg sinnevärlden som låg och oren och idévärlden som hög och ren. Mannen skulle inte beblanda sig med kvinnan. Förlösningen för mannen ur denna fysiska värld var att tankevägen intensivt söka kunskap om den högre idévärlden. Möjligheten att nå denna kunskap ökade genom ett konkret avståndstagande från jordisk sinnlighet och det som Platon kallade aggressiv kärlek, d.v.s. sexualitet.⁴

I och med det upprättade Platon en hierarki, som delvis står sig i våra dagar, där det manliga ges större värde än det kvinnliga och där teoretiska konstruktioner av verkligheten ofta får högre status än den direkt påtagliga erfarenheten, sinneskunskapen, erfarenhetskunskapen. Studier av den omgivande världen var värdelösa och även förledande för mannen eftersom den höll mannen borta från den verkliga och sanna idévärlden. Enligt Platon gick alltså vägen till kunskapen via *tanken*, inte genom *erfarenheten*. Platons kunskapssyn utvecklades under 1600-talets naturvetenskapliga revolution och styr fortfarande i våra dagar vår kunskaps- och vetenskapssyn. Men den styr också fortfarande vår syn på vad som är manligt och kvinnligt och vad som är "finare" och "bättre", mer värt.

Aristoteles' kvinnoosyn har också överlevt alla sekler och värnas idag i hög grad av både kvinnor och män, oftast omedvetet. Aristoteles menade exempelvis att mannen befann sig på ett högre utvecklingsstadium än kvinnan. Hans argument grundar sig på ett antal dikotomier, tudelningar, som exempelvis varm och kall, kroppen och förnuftet o.s.v. Mannen är varmare än kvinnan. Mannen är förnuftigare än kvinnan, d.v.s. kan tänka, resonera och reflektera. Mannen är aktivare än kvinnan som är passiv. Här grundar sig *isärhållandets princip*, som genomsyrat synen på *manligt* och *kvinnligt* genom århundraden. Är man det ena kan man samtidigt *inte* vara det andra. Eftersom Aristoteles och hans efterföljare knyter egenskaper som *förnuftig* och *aktiv* till mannen så blir dessa egenskaper som sedan kommer att beskrivas som "manliga", medan dess motsatser, *känslös* och *passiv*, blir beskrivningar av kvinnan, d.v.s. kvinnliga egenskaper. Detta gör att vi idag t.ex. beskriver en "förnuftig" och "aktiv" kvinna som att hon inte är en "riktig" kvinna, att hon är "manlig" o.s.v., medan en "passiv", "känslomässig" man är en kvinnlig, en feminin man.

Tänkare och forskare idag

Det förekommer sedan några decennier tillbaka en hel del forskning omkring likheter och olikheter mellan pojkar och flickor, män och kvinnor. Kvinnoforskarna har blivit allt fler. Resultatet av deras forskning visar att de teorier och de kunskaper vi under många decennier vilat våra självklarheter på vanligtvis är mäns studier av pojkar och män. Sigmund Freuds psykoanalytiska teori vilar i huvudsak på hans studier av det manliga barnets upplevelser. Hans sätt att beskriva människan gör att kvinnan framstår som en defekt varelse eftersom pojken och mannen är normen.⁵ Begrepp som "penisavund" och "kastrationsångest" speglar detta. Kvinnan skulle alltså vara avundsjuk på något som hon *inte* har, enligt teorin. Kvinnan har ingen penis, som om penisen var det väsentliga. *Därmed görs ett problem i teorin till ett problem hos kvinnor*. Kvinnorna blir avvikande, annorlunda, defekta. Mannen har blivit normen och kvinnan undantaget.

⁴ Se exempelvis Maud Eduards (1992) *Kön, Makt, Medborgarskap – Kvinnan i politiskt tänkande från Platon till Engels*, Gleerups.

⁵ Freud var jude. Inom judendomen finns en rabbinsk morgonbön där mannen tackar Gud för att han inte blivit född till kvinna, en bön som Freud lär ha bett varje morgon.

Abraham Maslows behovshierarki hos *människor* grundar sig på en studie av tolv *judiska* pojkar. William Perrys klassiska studie om studenters lärandeprocesser har visat sig vara en studie av 18–19-åriga *pojkers* lärandeprocesser. Jean Piaget studerade kognitiv och moralisk utveckling bland *barn*. I huvudsak är Piagets teorier utvecklade på studier av *sönerna*.

Kvinnoforskare nyupptäcker världen

Hur blir då kvinnan kvinna och mannen man enligt den moderna forskningen? Det börjar tidigt, redan i spädbarnsåldern, menar kvinnopsykologer⁶ och kvinnosociologer.⁷ Vi hanterar och talar till det manliga och det kvinnliga spädbarnet på olika sätt. Detta fortsätter i familjen och skolan. Dale Spender, en engelsk forskare, har studerat kvinnors plats i skolsystemet. Hon har skrivit en bok som heter "*Invisible women - the schooling scandal*" (1982). Boken är ingen uppmuntrande läsning för de som tror att skolan fostrar till jämställdhet. Lärarna ägnar mer uppmärksamhet åt pojkarna, har andra förväntningar och andra attityder än till flickorna. Ett stort antal svenska klassrumsstudier visar att flickor och pojkar bemöts olika även i svenska klassrum.⁸

Genomgående visar dessa skolstudier att om flickorna får mer än 30 % av utrymmet i klassen så tycker både pojkarna, flickorna och lärarna att flickorna får för stort utrymme. Duktiga flickor används för att lugna busiga pojkar, genom att man placerar flickorna bredvid pojkarna. Ingen funderar över vad som händer med flickorna under dessa känsliga år. Språkforskare som Tor Hultman⁹ och andra har iakttagit att vuxna talar med pojkar och flickor med olika tonfall, ordval och intentioner.

Om moralisk utveckling

Carol Gilligan, en av de mera kända kvinnoforskarna, professor vid Harvard University, författare till boken "*Med kvinnors röst*" (1982) granskade den teori för moralisk utveckling som Lawrence Kohlberg utvecklat. Kohlberg "fann" att kvinnorna "stannade kvar" på det tredje steget för moralisk utveckling, det steg där moral tolkas i *mellanmännsliga* termer och där godhet är detsamma som att hjälpa och glädja andra. Männerna "gick vidare" till de steg där relationer underordnas regler samt universella *rättvisepprinciper*.

Carol Gilligan fann däremot att män och kvinnor valde *olika* vägar, att de gjorde olika ställningstaganden i etiska dilemman. I situationer där männen tenderade att värna om regler, principer, rättvisa, ett distanserat förhållningssätt, frihet, objektivitet och sanning ("*rättviseetik*") där tenderade kvinnorna att värna om och betona omsorg, relationer, närhet, kärlek, subjektivitet och omtanke ("*omsorgsetik*"). Det var viktigare för kvinnan att värna om relationer till andra människor än att debattera om vad som är sant eller inte.

Gilligan visar dock i senare studier att män i medelåldern börjar värna om närhet och relationer i större utsträckning, medan kvinnor, mätta på att alltid "drunkna" i relationer och i omsorg om andra, då tenderar att utveckla ett större behov av självständighet och frihet. Kvinnor fortsätter dock att oroa sig, enligt en del studier, för att utvecklingen av deras egna resurser och möjligheter ska ske på bekostnad av andra. Denna oro verkar sällan drabba män.

Flera studier visar att kvinnorna väljer att vara den som lyssnar, den som underordnar sig, den som är osäker, den som inte utmärker sig, för att undvika att den de älskar ska må dåligt och fara illa. Anna Jonasdóttir frågar sig som exempel varför svenska kvinnor fortfarande inte är jämställda trots att vi inte har några diskriminerande lagar i Sverige. Hon kommer fram till

⁶ Se exempelvis Jean Baker Miller (1980) *En ny kvinnopsykologi*, Liber.

⁷ Se exempelvis Nancy Chodorow (1989) *Femininum – Maskulinum, Modersfunktion och könsociologi*, Natur & Kultur.

⁸ Se exempelvis Inga Wernersson (1988) *Olika kön samma skola? En kunskapsöversikt om hur elevernas könstillhörighet påverkar deras skolsituation*, Skolöverstyrelsen.

⁹ Tor G Hultman (1990) Språk och kön i skolan, *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 1, sid. 19-29.

att det beror på "kärlekskraften" ("*Love Power*"). Av kärlek låter kvinnorna männen behålla sina förmåner, sitt större utrymme, sin överordning.¹⁰

Det finns idag mängder med studier som visar samma sak. Pojkar och män tar och ges det största utrymmet, vare sig det är löneutrymme, talutrymme, åsiktsutrymme, aktivitetsutrymme o.s.v. Och kvinnorna lyssnar. Pojkar och män är normen för det normala. Flickor och kvinnor är avvikande, undantag, s.k. "särintressen". Att vi nu upptäckt att många av de psykologiska, pedagogiska, medicinska, teologiska, sociologiska, fysiologiska o.s.v. teorier vi har använt i decennier för att beskriva *människan*, egentligen endast beskriver *männen*, har vi ett antal begåvade och tuffa kvinnoforskare att tacka, forskare som fått kämpa i motvind i den starkt maskuliniserade värld som akademien utgör.¹¹ Moderna mansforskare finner nu också att de etablerade teorierna ger begränsade och missvisande perspektiv på mäns liv och mansforskningen är på stark frammarsch.

Martinus om manligt och kvinnligt

Vad säger då Martinus om manligt och kvinnligt, om män och kvinnor?

Hans grundsyn är för det första att vi är eviga, levande väsen. Han menar att vi reinkarnerar genom ett antal tillvaroplan, *mineralriket* (och framstår då som mineralväsen), *växtriket* (där vi framstår som växtväsen), *djurriket* (som djur och senare som jordmänniskor), *det riktiga människoriket* samt några andliga riken.¹² Vi färdas i eviga kosmiska spiralkretslopp i en ständig inveckling in i och en utveckling ur fysisk materia. Vi jordmänniskor är ännu inte inne i det riktiga människoriket utan befinner oss i slutet av djurriket.

Endast i djurriket framstår vi som *mans-* och *kvinnokön*. Martinus menar dock att det väsen som framstår som man har en sekundär *feminin pol* latent och det väsen som framstår som kvinna har en sekundär *maskulin pol* latent. Lidandeserfarenheter och kampen för överlevnaden utvecklar den sekundära polen, d.v.s. mannen blir alltmer "feminin" och kvinnan alltmer "maskulin". Den sekundära polutvecklingen innebär ett mänskliggörande av oss jordmänniskor. Det innebär i praktiken att det "mänskliga" inom oss utvecklas och vi blir så småningom "riktiga människor i Guds avbild". Kristus är en modell för hur detta mänskliga väsen kan komma att framstå. Vad innebär det då att vara feminin respektive maskulin i ett kosmologiskt perspektiv och med Martinus begreppsapparat?

Man och kvinna i "renkultur"

Martinus menar att djuret och den "primitiva" jordmänniskan framstår som sitt respektive kön i "renkultur". Han har definierat respektive pol i "renkultur" på följande sätt:

"Med den 'maskulina polen' förstår vi här alla sådana tankar som är uttryck för begär efter, eller sådana medvetenhetsfunktioner som verkar befordrande för styrka och makt. ... 'Maskulina' väsen eller 'hanväsen' i renkultur är sålunda 'speciella stridsväsen' ..." (LB III st. 829).¹³

"Som uttryck för den 'feminina polen' framträder alla sådana tankearter och medvetenhetsfunktioner som befordrar lyckoförnimmelse genom känslan att vara beskyddad, att stå i gunst hos ett överlägset maktväsen" (st. 830).

¹⁰ Anna Jonasdottirs avhandling heter *Love Power and Political Interests*, Örebro Studies 7, Örebro universitet

¹¹ I min doktorsavhandling "*Kvinnors kunskapssyn och lärandestrategier?*" (1999) har jag i ett kapitel diskuterat temat "Kvinnor i akademien". Kvinnan fick tillträde till akademien i slutet av 1800-talet i teorin och ett par decennier in på 1900-talet i praktiken. Tillträdet är dock på många håll fortfarande på manliga principers villkor. "Glastaket" inom den akademiska världen är svårforcerat för många kvinnor.

¹² Se Tredje testamentet, <http://tredjetestamentet.se/> och <http://www.martinus.dk/en/frontpage/> för djupare information om Martinus världsbild.

¹³ LB är Martinus huvudverk Livets Bog.

"'Hanväsendet' hungerar efter ett väsen som kan beundra dessa maskulina egenskaper och som i sitt beundringsrus önskar äga honom som det absolut enda föremålet för all sin tillbedjan, hängivenhet och underkastelse Vilket väsen skulle kunna utgöra tillfredsställelse för denna hunger annat än det feminina väsendet? ... Det feminina väsendet kan lika litet som det maskulina få sin livshunger tillfredsställd hos sitt 'eget kön'" (st. 831)

I LB IV skriver Martinus:

"... Om väsendet har den maskulina polen i en utvecklad aktivitet och den feminina i ett latent tillstånd, känner det längtan eller hunger efter att erövra och besitta, leda och styra, beskydda och värna" (st. 1124).

Medan den "motsatta polens väsen", där den "feminina polen är i kulmination"

"... känner en längtan just efter att bli värnade eller beskyddade, de trängtar efter att hänge sig åt och låta sig dirigeras av en överlägsen makt" (st. 1124).

Över- och underordningen är, enligt Martinus, ett resultat av "livshunger" och polernas framträdelseformer. (Inom parentes kan jag säga att ovan citerade stycken var mycket svårsmält läsning för feministen i mig.)

Könsroller och talangkärnor

Vi har nu kommit så långt i vår utveckling som jordmänniskor att vi befinner oss i slutet av djurriket. Vi är inte längre män och kvinnor i "renkultur". Den maskulina polen hos oss kvinnor är i stark utveckling. Detsamma gäller den feminina polen hos männen. Existensen innebär, enligt Martinus, en oändlig träning av olika förmågor, vilket gör att vi utvecklar det han kallar för *talangkärnor*, ett slags psykiska organ för kunskaper, talanger och förmågor. Egenskaper är således förmågor som vi genom massor av inkarnationer har tränat upp och utvecklat. Vi har i tidigare utvecklingsspiral utvecklat våra "primära poler" till fulländning genom de uppgifter våra liv försatt oss i. De utgör i denna spiral en instinktmässig förmåga. Kvinnorna har blivit "kvinnliga" och männen "manliga" genom många inkarnationers träning och erfarenheter. Dessa talangkärnor formar i stor utsträckning fortfarande våra s.k. "könsroller",¹⁴ våra värderingar och förhållandena mellan könen.

Kvinnorna har under många inkarnationer fött och ammat barnen och sørjt för de sociala relationerna i familjen och gruppen. De har logiskt nog utvecklat egenskaper som omsorg, förmåga till närhet, att värna om relationer, att ställa andra i första rummet, d.v.s. en receptiv, lyssnande förmåga. Männen vars huvudsakliga uppgift för överlevnaden traditionellt varit att skaffa föda, att försvara familjen och gruppen mot fientliga angrepp o.s.v. har utvecklat mer utåtriktade, aktiva och aggressiva förmågor genom många inkarnationer i djurriket. Resterna av över- och underordningen formar dagens patriarkala samhälle med dess normer och värderingar, där religionerna och senare vetenskapen fortsatt att försvara "naturens ordning", där männen är normen och där kvinnorna undantaget.¹⁵ Där männen leder, krigar, erövrar och styr och där kvinnorna blir ledda, erövrade och styrda. Metoderna har på vissa håll i världen blivit mer förfinade, subtila, i någon mån mer humaniserade, men tendenserna är fortfarande

¹⁴ Problemet med könsrollsteori och begreppet "könsroller" är att maktstrukturerna osynliggörs. Teorin säger bara att män och kvinnor har olika roller, olika kompletterande funktioner o.s.v., inget om skillnaderna i värde och makt.

¹⁵ Jag vill visa vad jag menar med ett par citat ur Bibeln: "Men jag vill att I skolen inse detta, att Kristus är envar mans huvud, och att mannen är kvinnans huvud, och att Gud är Kristi huvud" (1 Kor. 11:3). "En man är icke pliktig att hölja sitt huvud, eftersom han är Guds avbild och återspeglar hans härlighet, då kvinnan däremot återspeglar mannens härlighet" (1 Kor. 11:7).

mycket tydliga. På många håll i världen är dock "renkulturskaraktären" fortfarande ganska tydlig.

På väg att bli människor

Enligt Martinus utvecklingsteori kommer vi alltså så småningom att bli riktiga människor, d.v.s. varken män eller kvinnor. Som kvinno- och masköns utvecklar vi, i kampen för överlevnaden, med hjälp av självbevaringsdriften genom mängder av inkarnationer, våra sekundära poler. Det är alltså den maskulina polen hos mig som kvinna som nu utvecklas samtidigt som den feminina degenererar. Motsatsen gäller för männen. Mer korrekt uttryckt menar Martinus att "enpoligheten" degenererar och vi blir "dubbelpoliga" väsen.

Enligt Martinus har den sekundära polen sitt säte i hjärnan medan den primära har sitt säte i könsorganen. Den primära polen hos respektive kön omfattar traditionella överlevnadsstrategier, styrda av instinkt och känsla. Den sekundära polen däremot kännetecknas av överväganden och bedömningar styrda av intelligens och humaniserad känsla. Så när mannen anlägger sociala, relationsorienterade, vetenskapliga och humana aspekter i sina bedömningar, istället för att bara "slå på käften", så har den sekundära polen utvecklats. De män som utvecklat sin feminina, d.v.s. sin mänskliga pol starkt, finner vi kanske inom vård- och omsorgsyrken, men också inom human- och samhällsvetenskaperna, inom utbildning o.s.v. När vi kvinnor börjat kämpa för jämställdhet, utövar konst och författarskap, avstår från äktenskapets underordning¹⁶ och barnafödande eller går forskarutbildning, så har vår maskulina, d.v.s. mänskliga pol utvecklats.¹⁷ Kvinnorörelsen och kampen för frigörelse kan alltså ses i ljuset av den maskulina polens utveckling hos oss kvinnor.

Martinus poängterar en intressant sak i LB IV att

"... enär väsendet här måste genomleva eller repetera den motsatta polens ännu ofärdiga och primitiva stadier, d.v.s. att mannen måste genomleva kvinnans primitiva egenskaper och kvinnan mannens ofärdiga natur, innan den nya sexualismen kan framträda i renkultur." (st. 1140)

I klartext betyder det antagligen att vi kvinnor först prövar traditionella maskulina egenskaper och förhållningssätt, innan vi övergår till att bli mänskliga. I detta ljus kan vi kanske se kvinnliga politiker och företagsledare vilka är en karikatyr av det "manliga". Eller tjejligor, damfotboll och kvinnlig värnplikt. På samma sätt repeterar männen feminina egenskaper. Kan man tolka "drag queens" och feminina transvestiter i dessa termer?

Martinus menar alltså att vi, om ytterligare ett antal inkarnationer har kommit så långt att vi har fått en fullkomlig balans mellan våra maskulina och feminina poler. Då är vi, som sagt, inte längre män eller kvinnor utan *människor*, ett tredje kön.¹⁸

"Men när mannen inte är 'man' och kvinnan inte är 'kvinna', hanväsendet inte är 'hanväsen' och honväsendet inte 'honväsen', då upphör ju begreppet 'det motsatta' könet, liksom även begreppet 'det egna könet', eftersom de två könen inte längre existerar. Ett 'nytt kön' har därmed uppstått, i vilket de två polerna, den maskulina och den feminina, framträder med balanserad eller jämbördig utvecklingskraft." (LB IV, st. 1133).

¹⁶ Carin Holmberg visar i sin doktorsavhandling "*Det kallas kärlek*" (1993) att i 9 av 10 äktenskap, vilka i både paret själva och av sin omgivning upplevdes och beskrevs som totalt jämställda, fanns synbara tecken på att mannen var överordnad kvinnan.

¹⁷ Det är den maskulina (mänskliga) polen hos mig som får mig att skriva detta. ©

¹⁸ Nu, år 2012, talar man om hur detta tredje kön ska beskrivas, när "han" och "hon" inte fungerar och förslaget är "hen", "henom" och "henoms".

Tiden får utvisa om han har rätt eller om hans logiska teoribygg bara är fantastiska tankekonstruktioner.

Kan jag vara kosmologiintresserad och feminist?

Grundfrågan för detta kapitel är: Går det egentligen att vara "Martinusanhängare", "kosmolog", d.v.s. i vardagen värna om freden, vänskapen och relationerna till mina medväsen, d.v.s. även till männen¹⁹ och samtidigt vara "feminist", d.v.s. att på olika sätt aktivt synliggöra, problematisera och medvetandegöra om kvinnors exploatering, utsatthet och underordning? Eller kommer "feministen" i mig att skapa problem för "kosmologen" i mig? Innebär synliggörandet och problematiserandet av kvinnors livsvillkor automatiskt att männens självbevarelseinstinkt, deras primära pol, aktiveras och att jag hamnar i konflikt med dem?²⁰ Jämställdhetsutvecklingen måste ju med nödvändighet gå ut över männens förmåner, maktpositioner och tolkningsföreträde och innebära minskade andelar i löneutrymmet, minskat tal- och åsiktsutrymme och minskad makt.

Tyvärr visar mina och andra kvinnors erfarenheter att arbetet för jämställdhet skapar problem i relationerna till männen. De "mest utvecklade männen" verkar ofta känna skuld och skam för andra mäns övergrepp och för kvinnors missförhållanden, men denna skam leder inte till öppen deklaration och öppet ställningstagande för jämställdheten och mot kvinnoförtrycket. Eller också ser de inte verkligheten eftersom de själva inte stämmer in på den verklighetsbilden. De umgås med andra män som utvecklat en humanare livssyn. De har inget erfarenhetsmaterial att jämföra med och blundar för analyser av andra mäns "machokulturer".

Andra verkar uppleva beskrivningar av faktiska förhållanden som kritik, angrepp och anklagelser på dem själva och går i försvar. Åter andra män arbetar aktivt med motkamp mot jämställdhet för att värna om sina intressen.²¹

Men det finns också en växande grupp "dolda feminister" bland männen, vars stöd och uppmuntran är utomordentligt viktigt på vägen mot jämställdhet. Även här är det många gånger uppenbart att dessa feministiska mäns analyser får större tyngd i debatten än kvinnliga feministers forskning.

Jag har nu en mångårig erfarenhet av att vara Martinusanhängare och feminist och vet att jag *ideologiskt* och *teoretiskt* klarar av att vara både kosmologiintresserad feminist och feministisk kosmologistuderande. Svårigheterna ligger i *praktiken*.

Kamp eller utveckling?

Vilken skillnad är det då i praktiken att vara kosmologistuderande och feminist och att vara feminist *utan* kosmologin som förklaringsmodell?

Min uppfattning är att jag som Martinusanhängare och feminist inte ser någon anledning till *kamp*, vilket många feminister upplever vara enda vägen mot jämställdhet. Kampen skapar motstånd och fiender. Kampen är ett slags krig och man skapar inte fred med krig. Enligt Martinus kommer ju utvecklingen ändå att ske. Männen kommer genom många reinkarnationers lidandeserfarenheter och egna upplevelser av att bli utnyttjade och utsatta, att

¹⁹ Samt de kvinnor som av Jean B Miller beskrivs som "gatekeepers", d.v.s. på olika sätt också försvarar "naturens ordning" och därmed männens överordning.

²⁰ Vilket jag ofta upplevde i min vardag som universitetslärare, där en av mina uppgifter var att medvetandegöra om köns-/genusperspektiven på olika sociala problem, exempelvis mäns våld mot kvinnor och barn. Först när jag började undervisa "könsmedvetet" i början på 90-talet, fick jag negativ kritik i mina kursvärderingar. Kritiken kom från både manliga och kvinnliga studerande som tyckte att jag inte var "objektiv". När jag åren dessförinnan undervisade könsmedvetet fick jag positiva kursvärderingar. Kön var en mycket laddad och kontroversiell variabel att belysa. Under 2000-talet har det dock blivit mycket lättare att diskutera genus med studenterna.

²¹ Se exempelvis Susan Faludi (1991) *Backlash*, Norstedts

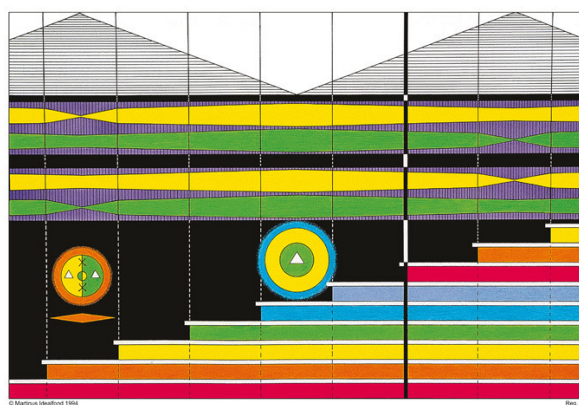
bli mer och mer medkännande, mer och mer omsorgs- och relationsorienterade, mer och mer "feminina", mer och mer mänskliga. De kommer att uppleva att jämställdhet är den nödvändiga och enda vägen mot en fredlig värld, där ingen utnyttjar någon annan för sina egna syften utan där nästakärlek råder mellan allt och alla. Där rätten är makt.

Och vi kvinnor kommer att våga vara jämställda, våga tänka själva, våga fatta egna beslut och våga att till fullo inse vårt ansvar, våra resurser och möjligheter, eftersom vi alltmer kommer att bemötas med samma respekt och värde som männen. Vår mänsklighet utvecklas alltmer. Vi kommer att bli jämställda *människor*.

I ett övergångsskede tror jag att "kriget mellan könen", "det erotiska kriget", kommer att trappas upp. Våldet mot flickor och kvinnorna ökar enligt aktuella studier. Sexuella trakasserier mot och exploatering av flickor och kvinnor ökar. "Glastaket", de spärrar som hindrar kvinnor i karriären att nå högre poster både inom näringslivet, i offentlig sektor och i akademien, sänks. Löneklyftorna ökar. Kvinnorna blir "utbrända" och kvinnor inom kvinnodominerade professionerna sjukskrivs eller får förtidspensioner. De slås ut från arbetsmarknaden. Den offentliga sektorn bryts sönder och anhöriga, d.v.s. kvinnorna, får ta över ansvars- och omsorgsarbetet för barn, sjuka och gamla. Det frivilliga sociala arbetet ökar, vilket av tradition bärs upp av kvinnor. Kvinnornas utsatthet ökar successivt igen.

Samtidigt växer som sagt kvinnornas maskulina, d.v.s. mänskliga poler. De (vi) accepterar detta förtryck i allt mindre utsträckning. Motståndet ökar. Kampen för jämställdhet intensifieras. Kriget mellan könen blir, tror jag, en av de stora utmaningar som vi i den "utvecklade världen" kommer att ställas inför i dessa "yttersta tider" på väg mot mänskliggörandet. Detta "krig" är en del av det epok som både Bibeln och Martinus kallar "Domedagen"²². Samtidigt gör de kvinnor och män som genomsådat dessa tendenser och aktivt tagit ställning för jämställdhet gemensam sak för en förändring. Det finns enskilda män och mansgrupper runt om i västvärlden som aktivt arbetar med att stödja utsatta kvinnor. På sikt är jag övertygad om att vi tillsammans, kvinnor och män, kommer att skapa ett "Paradis på jorden".

På vägen dit vill jag som feminist och Martinusanhängare, trots riskerna, bidra med kunskap som väcker och medvetandegör, även om den kan verka provocerande. För "*där okunnigheten avlägsnas upphör det s.k. 'onda' att existera*". (Livets Bog I, st. 19)

Martinus symbol nr 35 – *Polprincipens kosmiska kretslopp*

För symbolförklaring se <http://www.martinus.dk/sv/symbolerna/symboloersikt/symbol-35/>.

²² Se min artikel "Om Kristi återkomst...", http://www.piahellertz.com/Om_Kristi_Aterkomst.pdf